

De Stemming van 15 oktober 2017

Na het bekend worden van het regeerakkoord zien we wel wat verschuivingen. De meeste in lijn met de trend van de afgelopen 7 maanden. Het meest valt op dat de VVD verder wegzakt. Nu scoort deze partij 29 zetels (-2) en staat op 4 zetels verlies. Forum voor Democratie stijgt weer 1 zetels en staat nu op het record van 10 zetels (8 meer dan op de verkiezingsdag). Zetels komen met name van VVD, PVV en CDA. Inmiddels staan de 4 aanstaande regeringspartijen op 8 zetels verlies.

	zetels	TK2017	8-10-2017	15-10-2017	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	33	31	29	-2	-4
PVV	20	20	18	18		-2
CDA	19	19	15	16	1	-3
D66	19	19	19	18	-1	-1
GroenLinks	14	14	14	14		
SP	14	14	11	11		-3
PvdA	9	9	12	12		3
ChristenUnie	5	5	5	5		
Partij voor de Dieren	5	5	6	6		1
50PLUS	4	4	4	5	1	1
SGP	3	3	3	3		
DENK	3	3	3	3		
Forum voor Democratie	2	2	9	10	1	8
Totaal	150	150	150	150		
VVD+CDA+D66+ChristenUnie	76	76	70	68	-2	-8

32% van de Nederlanders denkt dat het kabinet de rit uitzit. 41% wil dat. Kiezers van de regeringspartijen zijn beduidend positiever dan de kiezers van de andere partijen.

verticaal gepercenteerd	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	CU	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
Denkt dat het kabinet de rit uitzit	32%	49%	53%	39%	38%	28%	16%	10%	13%	16%	6%
Wil dat het kabinet de rit uitzit	41%	74%	64%	66%	73%	18%	20%	2%	12%	2%	8%

- zie volgende pagina

Aan de kiezers zijn 20 voorstellen uit het regeerakkoord voorgelegd. Men mocht aangeven of men positief, neutraal of negatief over dat voorstel was. Hieronder treft u de scores aan waarbij de negatieve scores zijn afgetrokken van de positieve. Ten behoeve van de overzichtelijkheid zijn de partijen in drie blokken verdeeld. Het is interessant om te zien wat de verschillen zijn tussen de blokken, maar ook wat de verschillen binnen de blokken zijn. De scores die er binnen de blokken er sterk tussenuit springen wordt met een kleurencode aangegeven.

	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	CU	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
<i>Postief minus negatief</i>											
Boete voor hardleerse verkeersovertreders gaat omhoog	84%	88%	87%	90%	98%	91%	89%	90%	70%	66%	65%
2,1 miljard extra voor verpleeghuiszorg	80%	88%	85%	93%	93%	83%	71%	74%	89%	83%	48%
1,5 miljard naar defensie	64%	86%	78%	74%	87%	20%	61%	35%	81%	58%	76%
Tabaksaccijns gaan omhoog	54%	64%	73%	94%	81%	78%	60%	-6%	62%	26%	44%
Er wordt gestreefd naar een reductie van CO2-uitstoot met 49%	50%	56%	67%	77%	79%	85%	80%	39%	-4%	-14%	21%
Brede maatschappelijke discussie over wat er verder met de euthanasiewet moet gebeuren	44%	52%	52%	76%	30%	42%	30%	34%	47%	29%	68%
Alle kinderen worden in de gelegenheid gesteld het Rijksmuseum en de Tweede Kamer te bezoeken	42%	56%	54%	44%	61%	25%	44%	33%	46%	11%	26%
De gekozen burgemeester wordt mogelijk gemaakt	29%	29%	23%	36%	-17%	24%	-40%	42%	78%	54%	67%
Er komt een maatschappelijke dienstplicht van 6 maanden op vrijwillige basis	21%	44%	45%	2%	63%	2%	24%	17%	-1%	9%	16%
Kilometerheffing bij het vrachtverkeer	10%	12%	-15%	38%	40%	54%	27%	15%	-43%	-20%	-16%
De hypotheekrente wordt met 3 procentpunten per jaar afgebouwd naar 37%	6%	13%	13%	20%	3%	48%	16%	-4%	-22%	-33%	-15%
Op school moeten kinderen het Wilhelmus leren	5%	22%	55%	-28%	14%	-28%	-6%	-18%	26%	20%	-6%
De verlaging van de aftrekbaarheid van de hypotheekrente wordt gecompenseerd door de verlagen van het eigen woningforfait.	2%	34%	9%	18%	-12%	4%	3%	-18%	-15%	-39%	-25%
Invoering van belasting op vliegen	2%	-16%	-5%	24%	49%	38%	38%	10%	-50%	-29%	-4%
Eigen risico zorgverzekering blijft op 385 euro	0%	38%	15%	35%	62%	-26%	-34%	-36%	7%	-51%	-74%
Winstbelasting voor ondernemingen gaat met 4 procentpunten omlaag	-5%	41%	-15%	17%	6%	-48%	-48%	-37%	22%	-31%	-6%
Dividendbelasting wordt afgeschaft	-10%	27%	-7%	1%	-21%	-50%	-49%	-44%	8%	-1%	-31%
Het raadgevend referendum wordt afgeschaft	-13%	39%	35%	21%	39%	-19%	36%	-85%	-84%	-90%	-55%
De verlaging van het eigen woningforfait voor mensen die afgelost hebben (de Hillen-regeling) wordt in 30 jaar afgebouwd.	-23%	-7%	-25%	-13%	-6%	2%	-23%	-31%	-63%	-51%	-77%
De inkomstenbelasting wordt verlaagd en de lage BTW gaat van 6 naar 9%	-37%	8%	-14%	-14%	-17%	-70%	-66%	-84%	-59%	-77%	-68%
Totaal	405%	774%	610%	705%	732%	355%	313%	26%	195%	-80%	54%

- zie volgende pagina

Er is een extra analyse uitgevoerd, waarbij er gekeken is wat bij VVD, CDA en D66 het verschil is in de scores tussen degenen die nog steeds aangeven die partij te stemmen en degenen die niet meer op die partij zeggen te stemmen. Vervolgens is er een top-10 per partij gemaakt naar grootte van de verschillen. De onderstaande tabel geeft dus aan dat bij de VVD- en de CDA-kiezers degenen die nu aangeven niet meer die partij te stemmen het sterkst verschillen in hun opvattingen met de trouwe kiezers op het punt dat het raadgevend referendum wordt afgeschaft. Bij D66 staat op de eerste plaats het feit dat er (slechts) een brede maatschappelijke discussie gevoerd wordt over wat er verder met de euthanasiewet moet gebeuren.

Als er geen cijfer staat in de kolom dan staat dat voorstel niet in de top 10 van die partij.

Een voorbeeld om aan te geven hoe het werkt. De VVD kiezers, die de partij trouw blijven scoren 55% ten aanzien van het raadgevend referendum. Maar de VVD-kiezers die de partij niet trouw blijven scoren -15% bij dit onderwerp. Bij het CDA zijn die scores vrijwel hetzelfde. Dat bij D66 de brede maatschappelijke discussie over euthanasie bovenaan staat komt omdat van de trouwe D66-kiezers 86% scoort, maar degenen die D66 trouw blijven scoren 11%.

<i>Top 10 van de verschillen tussen degenen die nu een andere partij stemmen en degenen die dezelfde keuze maken als bij de verkiezingen</i>	Stemde bij TK2017		
	VVD	CDA	D66
Het raadgevend referendum wordt afgeschaft	1	1	10
De inkomstenbelasting wordt verlaagd en de lage BTW gaat van 6 naar 9%	2	-	2
Dividendbelasting wordt afgeschaft	8	6	3
Eigen risico zorgverzekering blijft op 385 euro	5	9	4
Winstbelasting voor ondernemingen gaat met 4 procentpunten omlaag		2	6
De verlaging van het eigen woningforfait voor mensen die afgelost hebben (de Hillen-regeling) wordt in 30 jaar afgebouwd.	6	-	5
Er komt een brede maatschappelijke discussie over wat er verder met de euthanasiewet moet gebeuren	-	-	1
De hypotheekrente wordt met 3 procentpunten per jaar afgebouwd naar 37%	7	10	7
Er wordt gestreefd naar een reductie van CO2-uitstoot met 49%	10	3	-
Alle kinderen worden in de gelegenheid gesteld het Rijksmuseum en de Tweede Kamer te bezoeken	3	7	-
Er komt een maatschappelijke dienstplicht van 6 maanden op vrijwillige basis	4	-	-
Kilometerheffing bij het vrachtverkeer	-	4	-
Op school moeten de kinderen het Wilhelmus leren	-	5	-
Invoering van belasting op vliegen	-	8	-
De gekozen burgermeester wordt mogelijk gemaakt	-	-	8
De verlaging van de aftrekbaarheid van de hypotheekrente wordt gecompenseerd door de verlagen van het eigen woningforfait.	9	-	-
1,5 miljard naar defensie	-	-	9

- zie volgende pagina

De kiezers vinden dat de VVD het meest heeft binnengehaald bij het nieuwe regeerakkoord.

Welke van de vier toekomstige regeringspartijen heeft volgens u het meeste binnengehaald bij het nieuwe regeerakkoord?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	CU	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
VVD	36%	39%	20%	24%	52%	43%	47%	54%	29%	26%	48%
CDA	13%	9%	22%	17%	2%	21%	19%	14%	8%	4%	4%
D66	11%	8%	11%	25%	2%	6%	7%	7%	18%	21%	5%
ChristenUnie	4%	4%	5%	7%	12%	2%	4%	1%	11%	3%	1%
Geen van deze	36%	40%	43%	28%	32%	27%	23%	23%	33%	46%	43%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

37% van de kiezers vindt "vertrouwen in de toekomst" een goed motto van het kabinet. Bij de kiezers van de regeringspartijen is de gemiddelde score 57%. Bij de kiezers van SP, FvD en PVV is het minder dan 10%.

Van alle kiezers geeft 50% aan zelf vertrouwen te hebben in de toekomst. Er blijken grote verschillen te zijn onder de bevolking. Onder kiezers van VVD en D66 is dat 77%. Bij kiezers van CDA, ChristenUnie, GroenLinks en PvdA is dat rond de 50%. Bij kiezers van PVV, SP en 50PLUS is dat ruim 10%. Kiezers van FvD hebben voor 36% vertrouwen in de toekomst.

	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	CU	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
Vindt het een goed motto	37%	63%	47%	58%	39%	33%	21%	9%	4%	14%	4%
Heeft zelf vertrouwen in de toekomst	50%	77%	54%	77%	49%	59%	52%	11%	36%	11%	14%

Ten slotte zijn er een aantal stellingen voorgelegd over Premier Rutte. Interessant is ook hier weer om te zien hoe de kiezers van de verschillende regeringspartijen reageren. Daarbij valt op dat de CDA- en ChristenUnie kiezers beduidend negatiever zijn dan de kiezers VVD en D66. Kiezers van de PvdA oordelen gunstiger over Premier Rutte dan de kiezers van het CDA.

Stellingen over Premier Rutte

<i>eens met stelling</i>	Allen	Stemde bij TK2017									
		VVD	CDA	D66	CU	GrLnks	PvdA	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ik vind dat premier Rutte het goed doet	44%	85%	42%	73%	56%	32%	48%	6%	25%	4%	5%
Ik hoop dat dit het laatste kabinet is waar Rutte premier van is	59%	20%	60%	38%	53%	75%	80%	85%	71%	89%	81%
Premier Rutte is een goede vertegenwoordiger van Nederland in het buitenland	54%	92%	54%	77%	57%	41%	55%	17%	36%	17%	52%
Inmiddels is de geloofwaardigheid van Premier Rutte tot het nulpunt gedaald	48%	11%	49%	21%	44%	53%	27%	80%	67%	94%	65%